כהן משיח פרק שלישי הוריות

י.

מסורת הש"ס

מטיח מטה ואח"כ עבר ממשיחותו מביא פר. ומה שכתוב בספרים תני גבי משיח עבר ואמר כך חטא לו מתרצתא היא ולשון עיקר דקאמר השתא יש לומר כו': **מה"מ.** דמשיח שעבר ואח"כ חטא דמביא פר: **מתני' חטאו עד שלא נתמנו ואח"כ נתמנו פרי אלו כהדיוטות.** דרכנן בתר חטא לחוד: **ר"ש אומר אם נודע להם עד שלא נתמנו חייבין.** דר"ש חטאה וידיעה בני וה"ה דפליג ר"ש כריש"ל דקתני נזיר שחטא ואח"כ עבר מגדולתו מביא שעיר דר"ש קאמר נמי דאם נודע לו משעבר לאין מביא שעיר דחטאה וידיעה בני כשהוא נזיר: **גמ' אם הכהן המשיח יחטא.** חטא בחשיחות הוא דמביא פר: **פרט לקודמות.** לשחטא ואח"כ נתמנה דהרי הוא הדיוט ואין מביא פר: **ומה נזיר שמביא כשנגג מעשה אין מביא על העלם.** כדאמר לקמן אמר נזיר יחטא כשיחטא והרי הוא הדיוט: **שאין מביא מעלתו משעבר.** כדתנן [2] וכן הנזיר שעבר מגדולתו ואח"כ חטא הנזיר כהדיוט: **יכול גזרה.** דגזרת מלך היא שנזיר יחטא מדלא כתיב אם חטא יחטא: **ת"ל אם הכהן המשיח יחטא.** מה יחטא האמור להלן לכשיחטא דהא כתיב אם אף יחטא האמור כאן גבי נזיר לכשיחטא: **גזרה מסיכא מיסי.** כלומר הרי מלת אמרי למימר יכול גזרה דהיכא אסכמן גזרה כה"ג: **אין.** דודאי אסכמן כה"ג: **דכתיב ונפלה נגע לרעה בבית ארץ אחוזתכם בשורה היא להם.** שהכתוב מבטיחן שעתיד להיות אע"פ שדבר רע הוא הכא נמי אימא גזרה הלכך כתיב אם הכהן המשיח יחטא לכשיחטא ות"ל אם הכהן המשיח יחטא: **ר"ש אומר.** ומתני נגע לרעה שיהא בא מגליו: **פרט לנגעי אוסין.** שאם כתו נגעים ע"י נפיחת שד ולא מיטמו: **אדם כי יהיה בעור בשרו והיה לנגע צרעת והובא אל אהרן הכהן או אל אחד מבניו הכהנים.** ויקרא יג ב

5. ונגע יי את המלך ויהי מצרע עד יום מותו וישב בבית הנפשות ויושב בן המלך על הבית שפט את עם הארץ. מלכים ב טו ה

מוסף רש"י

חטאו עד שלא נתמנו. נזיר ומשיח שלקן קרבנם כשל יחיד, שהנזיר מביא שעיר ומשיח מביא פר (בהוריות מח:). **ר"י** הן בהדיוטות. ובשבה יפפר שלקים שנשמנה נוסף לא נשמנה קרבנם (שם). **אם נודע להם עד שלא נתמנו.** דיהו ליה ידיעה ומעלה מחל נוסף, והיבים. בהדיוטות, **ובשנתמנו.** דהיו ליה מעלה בשבת קרבן יחיד ודיעה בשבת קרבן נזיר. **שבורה.** לגמרי (שם). בשורה **היא להם.** לפי שבטיחו מחריבים מבטיחות של אבן בקרקע נמיחים כל הנכנסים שנה שהיו יכולל מחדבר ועל ידי הנגע נתן בכיח ומולקן (ויקרא יד כדן).

תוספות הרא"ש

אשר נשיא יחטא יכול גזרה. משום דשני קרא בדיבורי' וכתיב אשר נשיא יחטא ולא כתיב אם נשיא יחטא כי היכי דכתיב אם הכהן המשיח יחטא כעי יכול שהכתוב מבשרך שעתידין (הנשיאות) (הנשיאים) לחטוא ת"ל יחטא דמשמע במקרה כמו יחטא דכתיב גבי כ"מ. ומתוך פרש"י ז"ל משמע שכתוב בספרים נאמר כאן יחטא ונאמר להלן יחטא. ואפ"ר אם ישנו בספרים אינה נ"ש ממש דתרוייהו צריכי למעוטי קודמות. אלא גלוי מלתא בעלמא דיחטא דהכא כמו יחטא דהתם. והאי דכתיב אשר כדדריש לקמן אשרי הדור שהנשיא מביא קרבן על שגגתו; (ואי) (ומי) כתיב קרא הכי לבשר על הרעה. אין (דכתיב) ונתתי נגע צרעת בבית ארץ אחוזתכם בשורה היא להם. (אלא) (אלמא) אורחא דמלתא דקרא מרמז העתידים אפי' הרעה. ואע"ג דלא דמי כולי האי דאותה בשורה טובה היתה דאמרינן במדרש שהאמורים המטיני אוצרותיהם בכותלי בתיהם ובמקום המטמון הביא הקב"ה צרעת כדי שיסתרו הכותלים וימצא המטמון; ונגעי אונסין לא מטמו והתניא וכו' עד תאמר בנגעים שמטמאין באונס. ומשמע ליה לתלמודא שאין

עין משפט
נר מצוה

ה א מי"י פ"ו מהל' שגגות הלכה י:
ו ב מי"י שם הל' ו:
ז ג מי"י פרק ב מהל' מחוסרי כפרה הל' כ:
ח ד מי"י פ"ו מהל' שגגות הל' ט:

רבינו חננאל

יחיד נשיא ומשיח בין בעבודת כוכבים בין בשאר מצר' אמר קרא בעבוד' כוכבים מנ"ל (ג) אמר קרא ואם נפש: כדתניא רבי אומר לפי שמצינו בעבודת כוכבים שחלק הכתוב בין מרובין ליחידין מרובין בסריף לסיכך ממונם אבד פירוש אנשי עיר הנדחת. יחידין בסקילה לסיכך ממונם מלם יכול נחליק בקרבנותיהם [ת"ל תורה אחת] מי בשגגת מעשה לחודה בלא הוראה שוה דכל חד וחד בין יחיד בין רבים מייתי שעירה. ופירשנו בפרק הא' של זו הסמכה כי כל ישראל אם עשו בלא הוראה כל חד וחד מייתי קרבן יחיד והיינו דקא (סמיך) [משי להון] הכא. אבל בענין הוראת ב"ד לא מיירי כלל: מתקיף לה רב חלקי: מהנהונא. ס"א רב חייא מהנהונא אלא שמעא דכתב רחמנא תורה אחת הא לאו הכי הוה אמינא חלוקין הן וכי שגגו רבים במעשה בלא הוראה קרבנם חלוק מהיחיד. דבר זה אי אפשר על הדעת שאין שום קרבן שיחיבו בו מאי נייתי פר צבור בשאר מצות הוא דמיתי ליה פירוש בהוראה. נייתו דר ושעיר צבור בעבודה כוכבים הוא דמייתו להו. פירוש בהוראה. לייתו שעיר. מי' דעדיף משעירה. בדפפרש בסמרא דשעירה לא אתי' קרבן צבור. נשיא בשאר מצות הוא דמייתי ליה. פירוש בשגגת מעשה לחודיה. מאי אייתר לך שעירה יחיד נמי קרבנו. ומתרינן אצטרך סד"א שגגת בעבודת כוכבים. פירוש בהוראה מייתו פר לעולה ושעיר לחטאת הני דעבוד בשגגת מעשה [ליתו אסכא] פירוש לייתו שעיר לעולה ופר לחטאת (וצבור) (א"נ) צריכין קרבן אחר ואין להם תקנה קמ"ל: אמר ביוך ראיתי שהחב רב האי גאון זצ"ל אנו אומרים כי מדרש רבי בענין תורה אחת לא יחבן שהרי חלק הכתוב בין מרובין ליחידים גם בקרבן עבודת כוכבים שהרי יחידים מביאין שעירה וצבור שהן ב"ד מביאין פר לעולה ושעיר לחטאת. וכיון שפירש הכתוב וחלק לא הוה סלקא אדעתין שחייבין אנו לחלוק חלוקה אחרת כדי שיהא צריך לאשמעינן תורה אחת. ור' נסים ב"ר יעקב זצ"ל אחקפה ופירשה באנפא אחרינא כתבנהי בתחלת פירוש דיכמות. ובין מר ובין מר לא ס"ל סוגיא דשמעתא דלא סברי דאיכא הפרש רבבים בין הוראה בשגגת מעשה ובין מעשה לחודה ואי אפשר לדמוי קרבן צבור לעיר הנדחת. (ב) דקרבן צבור לא אתי עד דעבדי רוב הקהל. ואפי' לרי יהודה ור' שמעון (עד דעבד שבט א') וקים לן בתחילת סנהדרין בין לר' יאשיה בין לר' יונתן דכל השבט שהודח לא עבדינן יחיד עיר הנדחת. כמה סרכי איכא (ג) (דבדרין למרי ליכא מאי) הוא והמבשלה הוצאת תחת יד (ד) אקשי'

ח) ר' רבינו כתן כתבי' ביכמות ע"ש ותסר סמה מלות בתרבי רבינו תחר מלת נפש. (ב) עי' מרי"ף בפ"ק ביכמות. (ג) תוס' ל"ל דנמנין דין למרי תלמודא. (ד) עי' נשען קף מנ ומ"ש.

ח) כרש"ל. (ב) ת"כ פ' יקהל, (ג) לפיל ו., (ד) כ"ה בדפרי. (ה) בתוספות מה., (ו) (לפיל ט. לקמן יא:), (ז) כ"ש מ"ו, (ח) כ"ש מ"ז, (ט) ת"כ פ' פקודים, (י) בפ"ש תמורה אגי, (כ) (לפיל ט:), (ל) (ויקרא פ"ז), (מ) כרש"ל (עי' כתלוסי נרסאות), (נ) (עי' רש"ש).

תורה אור השלם

1. אם הכהן המשיח יחטא לאשמת העם והקריב על חטאתו אשר חטא פר בן בקר תמים ליי לחטאת: ויקרא ד ג
2. אשר נשיא יחטא ועשה אחת מכל מצות יי אלהיו אשר לא תעשינה בשגגה ואשם:
ויקרא ד כב
3. כי תבאו אל ארץ כנען אשר אני נתן לכם לאחזה ונתתי נגע צרעת בבית ארץ אחוזתכם:
ויקרא יד לד
4. אדם כי יהיה בעור בשרו שאת או ספחת או בהרת והיה בעור בשרו לנגע צרעת והובא אל אהרן הכהן או אל אחד מבניו הכהנים: ויקרא יג ב
5. וינגע יי את המלך ויהי מצרע עד יום מותו וישב בבית הנפשות ויושב בן המלך על הבית שפט את עם הארץ: מלכים ב טו ה

אם הכהן המשיח יחטא לאשמת העם והקריב על חטאתו אשר חטא פר בן בקר תמים ליי לחטאת: ויקרא ד ג
2. אשר נשיא יחטא ועשה אחת מכל מצות יי אלהיו אשר לא תעשינה בשגגה ואשם:
ויקרא ד כב
3. כי תבאו אל ארץ כנען אשר אני נתן לכם לאחזה ונתתי נגע צרעת בבית ארץ אחוזתכם:
ויקרא יד לד
4. אדם כי יהיה בעור בשרו שאת או ספחת או בהרת והיה בעור בשרו לנגע צרעת והובא אל אהרן הכהן או אל אחד מבניו הכהנים: ויקרא יג ב
5. וינגע יי את המלך ויהי מצרע עד יום מותו וישב בבית הנפשות ויושב בן המלך על הבית שפט את עם הארץ: מלכים ב טו ה

המשיח יחטא חטא בשהוא משיח מביא בשהוא הדיוט אינו מביא ותניא נמי גבי נשיא כה"ג [2] אשר נשיא יחטא פרט לקודמות [ט] (שיכול) והלא דין הוא ומה משיח שמביא חטאתו משעבר אינו מביא על הקודמות נשיא שאין מביא חטאתו משעבר אינו דין שלא יביא על הקודמות מה למשיח שכן אין מביא בשגגת מעשה תאמר בנשיא שמביא בשגגת מעשה הואיל ומביא בשגגת מעשה יביא על הקודמות תלמוד לומר אשר נשיא יחטא שחטא והרי הוא נשיא ולא שחטא ועודהו הדיוט: ת"ר אשר נשיא יחטא יכול גזרה ת"ל אם הכהן המשיח יחטא מה להלן לכשיחטא אף כאן לכשיחטא אמר מר יכול גזרה גזרה מהיכא תיתי אמרי אין אשכחן דכתיב [3] ונתתי נגע צרעת בבית ארץ אחוזתכם בשורה היא להם שנגעים באים עליהם דברי רבי יהודה רבי שמעון אומר פרט לנגעי אונסין לאו אמר רבי יהודה בשורה הבא נמי אימא גזרה היא הלכך כתיב אם ולרבי שמעון נגעי אונסין מי לא מטמו והא [4] תניא אדם כי יהיה מן הדבור ואילך והלא דין הוא מטמא בזב וטמא בנגעים מה זב מן הדבור ואילך אף נגעים מן הדבור ואילך לא אם אמרת בזב שכן [5] אין מטמא באונס תאמר בנגעים שמטמאין באונס תלמוד לומר אדם כי יהיה מן הדבור ואילך רבא אמר פרט לנגעי רוחות רב פפא אמר פרט לנגעי כשפים תנו רבנן אשר נשיא יחטא פרט לחולה משום דהוה ליה חולה אידחי ליה מנשיאותיה אמר רב אבדימי בר חמא [7] פרט לנשיא שנצטרע שנאמר [8] ויונגע ה' את המלך ויהי מצורע עד יום מותו וישב בבית החפשית ויותם בן המלך על הבית מדקאמר בבית החפשית מכלל דעד השתא עבד הוה כי הא דר' גמליאל ורבי יהושע הוו אזלי בספינתא בהדי דר' גמליאל הוה פיתא בהדי רבי יהושע הוה פיתא וסולתא שלים פיתיה דר' גמליאל סמך אסולתיה דרבי יהושע אמר ליה מי הוה ידעת דהוה לן עכובא כולי האי דאיתית סולתא אמר ליה כוכב אחד לשבעים שנה עולה ומתעה את (הספנים) [הספנים] ואמרתי שמא יעלה ויתעה [אותנו] אמר ליה כל כך בידך ואתה עולה בספינה א"ל עד שאתה תמה עלי [9] תמה על שני תלמידים שיש לך ביבשה רבי אלעזר חסמא ורבי יוחנן בן גודגדא שיודעין לשער כמה טפות יש בים ואין להם פת לאכול ולא בגד ללבוש נתן דעתו להושיבם בראש כשעלה שלח להם ולא באו חזר ושלח ובאו אמר להם כמדומין אתם ששררה אני נותן לכם

עבדות

ואח"כ חטא מביא פר חטא ואח"כ עבר ממשיחותו צריכא למימר משום דקתני גבי נשיא דכי עבר מנשיאותו ואח"כ חטא כהדיוט מייתי אהכי תני גבי משיח [6][חטא ואח"כ עבר] מביא פר מנא ה"מ [7] דתנו רבנן [1] והקריב על חטאתו מלמד שמביא חטאתו משעבר שיכול והלא דין הוא ומה נשיא שמביא בשגגת מעשה אין מביא חטאתו משעבר [8] משיח שאין מביא בשגגת מעשה אלא על העלם דבר עם שגגת מעשה [9][לא] כ"ש תלמוד לומר והקריב על חטאתו מלמד שמביא על חטאתו משעבר ונייתי נמי נשיא מק"ו ומה משיח שאין מביא בשגגת מעשה מביא חטאת משעבר נשיא שמביא חטאת בשגגת מעשה אינו דין שמביא חטאתו משעבר תלמוד לומר [2] אשר נשיא יחטא כשהוא נשיא אין כשהוא הדיוט לא: **מתני'** [10] חטאו עד שלא נתמנו ואח"כ נתמנו הרי אלו כהדיוטות ר"ש אומר אם נודע להם עד שלא נתמנו חייבים ומשנתמנו פטורים [2] איזהו נשיא זה מלך שנאמר [2] מכל מצות ה' אלהיו [11] שאין על גביו אלא ה' אלהיו: **גמ'** מה"מ דתנו רבנן [1] אם הכהן המשיח יחטא [12](לאשמת) פרט לקודמות [13](שיכול) והלא דין הוא ומה נשיא שמביא בשגגת מעשה אין מביא על הקודמות משיח שאין מביא אלא על העלם דבר עם שגגת מעשה אינו דין שלא יביא על הקודמות לא אם אמרת בנשיא שכן אין מביא חטאתו משעבר תאמר במשיח שמביא חטאתו משעבר הואיל ומביא חטאתו משעבר יביא על הקודמות תלמוד לומר

ט) סיל ר"ת כל תמים ותולי ל"ל כ"ש:

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com